

ČCE HOŠŤÁLKOVÁ

SBOROVÝ ČASOPIS

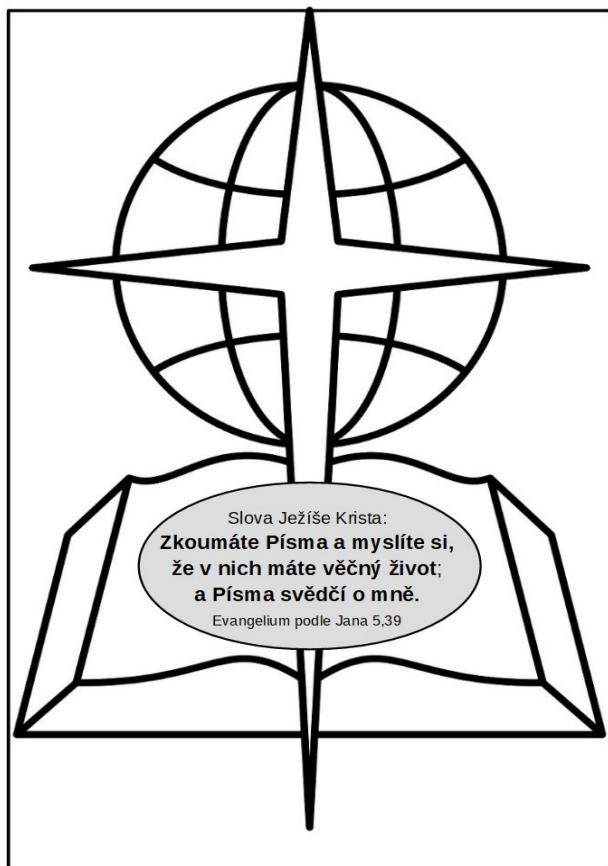

Světlem pro mé nohy je tvé slovo,
osvětluje moji stezku.

Číslo **1**

VELIKONOCE
2021

Neprodejné, určeno pro vnitřní potřebu sboru ČCE Hošťálková

ÚVODEM

Milí přátelé, bratři a sestry, otevíráte první číslo našeho sborového časopisu tohoto roku 2021. Je to číslo velikonoční a kromě připomenutí velikonočního příběhu je věnováno letošnímu ústřednímu tématu našeho časopisu, které je podle textu ze Skutků apoštolů 2,42 kde podle kralického překladu čteme: „*Zůstávali v učení apoštolském, a v společnosti, a v lámání chleba, a na modlitbách.*“

V tomto čísle se soustředíme na první část „*Zůstávali v učení apoštolském.*“ Když se zadíváte na první stránku, můžete si všimnout dvou veršů z Bible. Ten první je velmi známý a je ze Žalmy 119,105 a připomíná nám, že Boží slovo, nám zapsané v Písmech Starého a Nového zákona, je pro náš život velmi důležité, protože nám může svítit do našich situací, okolností, rozhodování našich životů; tedy, pokud o to budeme stát. Odvažují se tvrdit, že v současné nelehké pandemické situaci to platí zvláště silně.

Druhý text z Janova evangelia nám ukazuje smysl tohoto světla nám Písmem daného; je z rozhovoru Ježíše Krista se zákoníky. Tito lidé brali Slova Zákona velmi vážně, pečlivě je studovali a mysleli si, že v jeho studiu mají věčný život.

A Pán Ježíš jim říká, že smysl veškerého Písma je v něm, Božím Synu. A to platí i pro nás, i v dnešní době – smysl svědectví Písma není v Písmu samém, ale v Ježíši Kristu, Božím Synu a našem Pánu. Spásu, záchranu nám nedává Bible samotná, ale ten, o kterém se v Písmu hovoří. Proto si Písmo svaté, kterého si velmi vážíme, nemůžeme a nechťejme zbožštit, ale snažme se z něj zaslechnout tu základní věc o Ježíši Kristu, *o Bohu, který tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život.* Bůh, Duch svatý nechť nám slova Písma otevírá, abychom z nich tuto radostnou zprávu zaslechli.

Oba texty nám zdůrazňují důležité skutečnosti. Odkazují nás na světlo Božího slova a návazně na toho, ve kterém toto světlo přišlo na svět. I symbolika obrázku nám to zřetelně ukazuje: Kristův kříž – prázdný kříž (Kristus tam už není, zemřel, byl pohřben a vstal z mrtvých), o kterém svědčí Bible, a který příkrývá celou zeměkouli. A tak nám svědectví Písma ukazuje na záchranu v oběti Ježíše Krista na kříži, na jeho zmrtnýchvstání, což platí pro celý svět. *Jsme tedy pozváni k Velikonocům,* k té největší události lidských dějin.

Milan Michalík

BUĎ TOBĚ SLÁVA

Georg Friedrich Händel

1. Bud' to - bě slá - va, jenž jsi z mrtvých
vstal! Smrt již ne - má prá - va,
ví - těz tys a král! Jas - ný ja - ko
plamen an - děl se - stou - pil, od - va - len je
ká - men, prázdný hrob tu zbyl. Bud' to - bě
slá - va, jenž jsi z mrtvých vstal! Smrt již
ne - má prá - va, ví - těz tys a král!

Myslím, že s tím nikdo nepočítal, že tak jako minulé, ještě i letošní postní období i velikonoční svátky budou tak zásadně poznamenány koronavirovou pandemií a budeme je prožívat ve znamení mnohých omezení i nemožností vzájemného setkávání (nebo obav z nich) – také při nedělních bohoslužbách. Symbolem této doby se stala rouška na ústech. Nikdy jsme ji nepotřebovali, ani bychom na ni nepomysleli, nyní se na ni díváme jako na něco samozřejmého a máme špatné svědomí, když si ji při setkání nenasadíme. Neustále v nás rezonuje otázka: Jak dlouho ještě!? Kdy toto – tak nepřírozené – skončí!? Kdy se k našemu sluchu začnou dostávat výhledy optimistické? Celý rok jsme prožili v tak změněné podobě!

To ale, co určitě zůstává jako

nepohybný základ a přetrvalo věky i všechny katastrofy, které na svět a lidstvo dopadaly, je pozemský příběh Ježíše Krista, o kterém apoštol Petr káže: „*Toho Bůh potvrdil před všemi zraky mocnými činy, divy a znameními, která mezi vámi skrze něho činil, jak sami víte. Bůh předem rozhodl, aby byl vydán, a vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili. Ale Bůh jej vzkřísil*“.
(Sk 2,22-24)
Útrpný kříž a slavné vzkříšení. Duch svatý vede církve a každého křesťana stále znovu k Ježíši Kristu, k příběhu jeho ukřižování a vzkříšení, a také k tomu, abychom jej poznávali před světem. Ještě před několika týdny učedník Petr Pána ve strachu zapřel; dovedl si spočítat, co by ho mohlo stát, kdyby se k němu přiznal. Nyní se ale k Ukřižovanému odvážně hlásí a nebojí se povědět ani to, že jej Bůh vzkřísil, nenechá se ovlivnit strachem. O nic jiného se při tom Petr nemohl opřít, než o moc Ducha svatého. A to je moc vzkříšení, moc vítězná.

Duch svatý vrací církve vždy znovu k Ježíši Kristu, k potupnému příběhu jeho života, k jeho kříži. Kdyby on sám církve při kříži nedržel, dávno by od něj utekla a Ježíšův pozemský příběh proměnila v mýtus o nebeském hrdinovi. Ale Duch svatý nás nepustí od té skutečnosti, že Krista poznáváme jako

svého bratra souženého trápením a starostmi, i když nyní sedí – jak vyznáváme – po Boží pravici.

Když pozorně sledujeme Petrovo kázání, nemůžeme přehlédnout ani to, že Duch svatý vede církev do Písem. Petr cituje Žalm 16, jako proctví o Kristu a jeho vzkříšení. Vazba na Starý zákon pro Petra a pro církev všech dob znamená, že v Ježíši Nazaretském se naplnily Boží záměry, se kterými počítal již „**před ustanovením světa**“ (1. Pt 1,20), jak se s nimi setkáváme v příbězích vyvoleného lidu. Přijetím Starého zákona, jako Bible novozákonní církve jsme vstoupili do velikého dění, které obepíná celý svět a všechny věky. Začalo to u Abrahama, vede přes Ježíše a novozákonní církve a míří k slavnému vyvrcholení. Tentýž Duch nás nakonec vede přes vyznávání Ježíše Krista ke chvále, k vzývání. Dává nám podíl na novém věku a záchraně z moci zla a smrti: „**Každý, kdo vzývá jméno Páně bude zachráněn.**“

Velikonoční příběh nám chce toto všechno připomenout, má to v nás zůstat jako něco stále živého. Jsme náchylní k zapominání, nebo zas něco bereme jako stále platnou pravdu, nad kterou již nepotřebujeme příliš přemýšlet. V Bibli často zazní výzva: „**Rozpomeňte se...**“ Novozákonně: „**Rozpomeňte**

se na Ježíšova slova, na jeho život a činy, na jeho skutky pomoci. Pochopte všechny tyto souvislosti dávných zaslíbení daných Izraelským praotcům a prorokům a dobře si to srovnajte s uskutečněným naplněním.“ Ženy u hrobu slyší: „**Rozpomeňte se ještě u tohoto otevřeného hrobu na to, co vám řekl, když byl ještě s vámi.**“ Tato vnitřní souvislost evangelijní zvěsti je velkou pomocí všem, kdo hledají, kdo se zajímají o Boží věci. O ženách u hrobu čteme: „**Tu se rozpomenuly na jeho slova**“. Jejich rozpomenutí jim pomohlo k pochopení Ježíšova díla, které nemohlo být uzavřeno a skončit smrtí. Přivlastnily si velikonoční zvěst a hned ji nesou dál. A ještě toho večera je situace mezi učedníky úplně nová – s těmi jedenácti pozůstalými i dalšími, kteří jsou s nimi shromážděni, se společně sdílejí o radostnou jistotu víry ve vzkříšeného Pána: „**Pán byl opravdu vzkříšen!**“ (Lk 24, 34)

Toto je pravý velikonoční postoj Ježíšových učedníků: **rozpomenutí proti pouhému vzpomínání**. Rozpomenutí se na Písma, na pevnou a neochvějnou prorockou řeč – k tomu Ježíš svým slovem všechny odkazuje. Ježíš – vzkříšený a živý – je vždy znovu přítomen ve svém Slově a své duchovní moci tam, kde se nachází společenství jeho učedníků, kteří se shromáždili

v jeho jménu. „*Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?*“ (Lk 24, 32), volají Ježíšovi učedníci, když se vrací z cesty do Emauz; nedovedli si blízkost vzkříšeného Ježíše vyložit jinak a lépe než právě těmito slovy. Každé „*rozpomínání se*“ ve víře je poznamenáno Ježíšovou přítomností. Sem je také zakotven předpoklad míry velikonoční radosti.

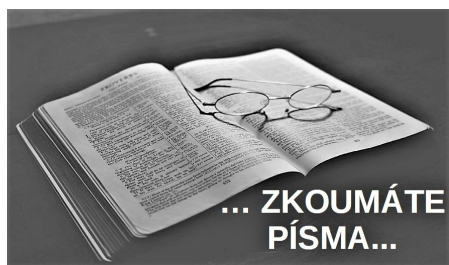
A ještě: Po Petrově kázání dochází ve shromážděném, naslouchajícím davu k velkému pohybu – lidé si žádají být pokřtěni, začíná se formovat první společenství víry v Krista. A ti, kteří se k tomuto společenství přidali „*zůstávali v učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se*“.

Co ale znamená ono „*zůstávat v učení apoštolů*“? Patrně nic jiného než nadále dobře naslouchat Ježíšovým slovům, učit se jim rozumět – „*vytrvale poslouchat*“, poví Ekumenický překlad. Blíže nám Ježíš skutečně nemůže být než ve svém Slově, které čteme nebo kterému nasloucháme ve společenství víry. Skrze ně se Kristus sám obrací právě na nás. Jestliže „*zůstáváme*“ v jeho Slově, zůstáváme tak přímo „*v Něm*“. A obráceně: Když jeho Slovo na nás začne působit a hýbat námi, je On sám „*v nás*“ přítomen. Z takového srdce pak vytryskne

radostné a vděčné zvolání: „*Pán můj a Bůh můj!*“ a tato věta se stane již natrvalo naším životním krédem, které nás bude neustále dál pohánět.

Bůh se ze své lásky zaměřil na člověka, poslal mezi nás svého Syna Ježíše Krista. Udělal vše pro to, abychom se mu neztratili, ale abychom mohli mít účast na plném a pravém Životě. Vynaložme i my všechno co jsme a čím disponujeme na to, abychom „*zůstávali v učení apoštolů*“ – v Ježíši. Ať z nás On sám vyzařuje. Vždyť On chce být tím, který nás vede a jde spolu s námi k slavnému cíli právě skrze naše „*zůstávání v Něm*“ – skutečném a pravém Životě.

Petr Maláč

Druhý verš na titulní straně tohoto čísla našeho sborového časopisu je z rozhovoru Pána Ježíše se znalci Písma tehdejší doby. Oni se v něm vyznali a své bádání mysleli velmi vážně. A přece jim Ježíš ukazuje na

ještě něco hlubšího. Na text, ze kterého je tento verš vybrán, z Janova evangelia 5,37-40 následuje úryvek z komentáře Wenera de Boor z tzv. „Wuppertaler Studienbibel“ (Wuppertalské biblické studie).

A Ježíš slyší na své poslední slovo (v. 38) zahořklé odmítnutí: Jakže? My neděláme to, aby Boží slovo v nás zůstávalo? My, kteří jsme studium Bible učinili svým životním úkolem a „o jeho zákoně hovoříme dnem i nocí“, jak o tom mluví 1. žalm? Ježíš to plně uznává a říká: **„Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život.“** Máte správný vztah k „Písmům“. Ona nejsou knihy, jaké existují i jinak ve světě. Ne, v těchto „Písmech“ se nachází **„věčný život“!** Proto oni jsou učenci Písma, znalci Bible. Neházejí na Písmo jen letmé, povrchní pohledy, nýbrž je **„zkoumají skrz naskrz“** a dbají při tom na každé písmeno, hloubají nad každou větou a snaží se pochopit smysl každého slova. Ale právě to je nejstrašnější, že tímto způsobem je možné být ve své píli „tím, který zkoumá Písma“, a přesto přehlédnout a nedocenit to důležité v „Písmech“: **„A jsou to právě ona, která o mně vydává svědectví.“** (v. 39) Znalec Písma Saul z Tarsu to po svém obrácení poznal a napsal:

„Avšak jejich myšlení na tom ustrnulo. Až do dnešního dne zůstává onen závoj při čtení staré smlouvy a zůstává skryto, že je zrušen v Kristu. A tak až podnes, když se čte Mojžiš, leží na jejich srdci závoj. Avšak, když se obrátí k Pánu, je závoj odstraněn.“ (2. Kor. 3,14-16).

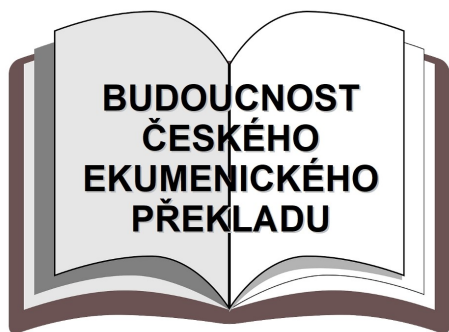
(Stejnou zkušenost udělá i dnes každý znovuzrozený. Bible, se kterou si přes všechny snahy nevěděl rady, se mu nyní živě otevírá. Avšak také mu vždy ukazuje, kdo je tím, kdo ji otevírá, Ježíš. Především Starému zákonu rozumíme jen skrze Ježíše jako Slovu od Boha, který je Otcem Ježíše Krista.)

Zde nastává onen skutečný vzájemný vztah. Ježíše poznáváme jen ve svědectví Bible a Bibli skutečně rozumíme jen v poznání Ježíše. Ježíš sám je klíčem k Písmu a Písmo jsou dveře k Ježíši. V Písmu, úplně jinak než ve všech knihách světa, je možné najít věčný život. Ale tento život dává jen Ježíš, o němž Písmo na všech svých stranách mluví. Proto Ježíš oslovuje, a to s bolestnou výčitkou, právě znalce Bible: **„A přece nechcete ke mně přijít, abyste měli věčný život.“** (v. 40). Vlastní cíl Bible, kvůli čemu je zde a na co neustále ukazuje, oni odmítli a tím se sami připravili o věčný život. Jaký otřesný konec vzdělanosti v

Písmu: život, který je věnovaný dnem i nocí zkoumání Písma, ale přece nedosahuje vlastního cíle Bible a tím propadá smrti!

(Podobné nebezpečí hrozí také v křesťanství. Je možné být pravidelným posluchačem kázání, věrným čtenářem Bible, pilným pracovníkem v díle církve, skvělým teologem a přece nepřijít k Ježíši samému, abychom od něj obdrželi věčný život!)

*Werner de Boor
Wuppertaler Studienbibel
str. 179-180
Berlin 1971
přeložil Milan Michalík*

Před asi 12 lety se v uskutečnilo setkání tehdy žijících překladatelů českého ekumenického překladu. Byli to: Jiří Farský, Jaroslav Fér, Miroslav Frydrych, Jakovljevič Simeon Radivoj, Milada Peci-

nová, Petr Pokorný, Pavel Smetana, Zdeněk Soušek, Ladislav Horák, Václav Žilinský, Zdeněk Sázava a Ivan Luterer.

Po úvodních přednáškách bratrů Souška, Smetany a Žáka měl přednášku Petr Pokorný a to na téma „Budoucnost Českého ekumenického překladu“. Shrnutí této přednášky udělal Milan Hlouch a to následuje:

*

Na začátku své přednášky položil Petr Pokorný otázku: Za jakých okolností je třeba zvažovat nový překlad? J. B. Soušek uváděl tyto důvody, které by vyžadovaly práci na novém překladu:

1. *Lepší znalost původního řeckého textu* (dokonalejší rekonstrukce původních textů). V posledních desetiletích přibyla řada nově nalezených rukopisů, žádný z nich však nepřinesl významnější rozdíly v porovnání se stávajícím textem. Obecně by se dalo říci, že s přibývajícím počtem rukopisů se zmenšují odchylky v novozákonním textu. Nově objevené rukopisy nevyžadují nový překlad, ale postačí drobné korektury stávajícího.

2. *Lepší znalost jazyka tehdejšího světa*: biblické hebrejštiny a novozákonní řečtiny. Novozákonní řečtina se liší od klasické řečtiny, která se používala v antice. Její

jednoduchost se vysvětlovala nízkým vzděláním novozákonních pisatelů. Dnes se odborníci spíše kloní k názoru, že struktura textu je na vysoké literární úrovni, ale novozákonní pisatelé záměrně volili takové výrazy, aby text byl srozumitelný i běžným lidem, ve většině případů nevzdělaným otrokům. Jedná se o tzv. „sermo humilis“.

3. *Zásadní změna jazyka příjemců:* pokud se užívaný jazyk změní natolik, že se biblický text stane nesrozumitelným a nepřístupným.

Český ekumenický překlad Nového zákona je posazen do roviny, která odpovídá této nově objevené charakteristice původního novozákonního textu. Je maximálně odborný, s jistou dávkou „posvátnosti“ (což se ukazuje jako žádoucí), ale přitom srozumitelný běžnému člověku. Povaha Českého ekumenického překladu se osvědčila. Český ekumenický překlad se vydal cestou, která se ukázala vhodnější, než byla překladatelská metoda tzv. Common Language, kterou uplatnily některé překlady Spojených biblických společností. Jednalo se o překlad Bible do běžného (hovorového) jazyka současných lidí. Když se pak dostal na trh nový překlad New International Version

(NIV) a vzbudil obrovský zájem, ukázalo se, že cesta Common Language nebyla tou nejlepší volbou a Spojené biblické společnosti ji opustily. Povaha Českého ekumenického překladu je podobná překladatelskému přístupu NIV. To svědčí o správnosti cesty, kterou se překladatelé ČEPu vydali.

Ekumenicita Českého ekumenického překladu

Prof. Pokorný se také zmínil o ekumenicitě Českého ekumenického překladu. Zní to až paradoxně, ale obtížné podmínky komunistického režimu vytvořily jedinečné a neopakovatelné podmínky pro vznik Českého ekumenického překladu. Na překladu se podíleli odborníci ze šesti největších církví! Výsledkem nebyl kompromis, jak se někteří lidé domnívají, ale konsensus – shoda. „Domnívám se,“ uzavřel prof. Pokorný, „že nový překlad by byl ekumenickým krokem zpět.“

Budoucnost Českého ekumenického překladu.

Při pohledu do příštích let prof. Pokorný řekl: „Budoucnost vidím ne v novém překladu, ale ve vydávání ekumenických komentářů a biblického slovníku. Každý dobrý překlad není sám o sobě výkladem. Na první pohled je trochu záhadný a volá po výkladu.“

Deuterokanonické knihy

K otázce deuterokanonických knih prof. Pokorný vyslovil zajímavý názor: „Bible s deuterokanonickými knihami byla zřejmě Bibli prvotní církve a zdá se, že se k ní budeme vracet. Reformace se deuterokanonických knih zřekla spíš z důvodu přehlednosti než z teologických příčin.“

*Převzato ze
„Zpravodaje“ sboru BJB Cheb, 2009*

Židé jsou známí jako lidé Knihy. Tou knihou je myšlena Bible, přesněji řečeno to, čemu křesťané říkají Starý zákon. Stejně jako ve všech národech v dnešní době, ani Židé nejsou výjimkou v tom, že se mezi nimi najde řada těch, kteří se profilují jako nevěřící. Přesto je zajímavé, že řadu biblických příběhů nevztahují primárně k životu věřícího člověka, ale tyto příběhy jsou

vcelku obecně vnímány jako součást národní identity.

A tak třeba většina Židů v nějakém smyslu slaví Jom kipur, (i Židé mají své „jednoročáky“), Pesach, Chanuku anebo Purim (na základě knihy Ester). Mnoho Židů definuje také svoji příslušnost k židovskému národu tím, že jsou obřezáni či dávají obřezávat své děti a mnozí z těch, kteří mají pochybnosti o Boží existenci, dodržují řadu dietetických zvyklostí, vycházejících z Hebrejské bible, známých jako košer stravování.

V tomto kontextu vysvítá také jeden zajímavý pohled. Ačkoli je v judaismu kladen velký důraz na studium, a to zejména na studium svatých textů a jejich komentářů, neměl by se nikdy ztratit ze zřetel cíl takového studia. Každý zbožný a učený Žid studuje zejména proto, aby mohl co nejlépe žít. Aby co nejlépe plnil přikázání, pravidla, která mu Hospodin dává. V tomto kontextu se pak Tóra stává „příručkou pro přežití“. A nejen to. Hledá, jak by mohl svůj život žít co nejvíce eticky a také má na zřeteli to, že biblická zpráva o stvoření není ukončena. To znamená, že každý člověk je obdařen Boží moudrostí, s níž může a má budovat a zlepšovat tento svět, který nám byl dán.

Jaký přístup mají k Bibli ti Židé, kteří se vnímají jako zbožní?

Dá se říct, že různé části Hebrejské Bible mají různou „váhu“.

Nejdůležitější a nejzávažnější částí Bible je pro Židy Tóra, což je 5 knih Mojžíšových. Jde o posvátný text, který je uchováván v hebrejštině, ručně napsaný na pergamenovém svitku. Každý týden se čte příslušná část v synagoze a za jeden rok se všech pět knih Mojžíšových přečte po kratších úsecích. Každý Žid má v průběhu týdne povinnost si tento oddíl přečíst dvakrát v původním jazyce – v hebrejštině – a dvakrát v jazyce mateřském. Jedná se o nutný základ znalosti Hebrejské Bible a na sobotních bohoslužbách se obvykle o tomto úryvku hovoří. Existuje mnoho tradičních výkladů, které jsou rozptýleny v Talmudu a mnoha závazných komentářích. Jak je však pro Židy typické, každý může přispět svým pochopením. Podle tradice existuje 70 výkladů Tóry. Znamená to, že jich je velmi mnoho, vlastně nekonečný počet, ale že ne každý výklad je nutně správný. Tóra (pět knih Mojžíšových) je část Bible, která je tak důležitá a je brána tak vážně, že je v ní nepostradatelné doslova každé písmeno. To ovšem dodává výkladům velkou šíři, ale také velkou důstojnost tomuto aktu. Vyžaduje to ale také alespoň určitou znalost hebrejštiny, právě pro speciální způsob „kódování“ hebrejského textu.

V pergamenovém svitku je hebrejský text uveden bez samohláskových znaků. Většina tradičně vzdělaných Židů se v dětství – v 1. až 3. třídě – naučí celou Tóru v podstatě zpaměti v hebrejštině.

Ostatní části hebrejské bible mají docela jiný charakter. Některé se tradičně čtou při židovských svátcích. Kniha Ester při svátku Purim, Rút při svátku Šavuot, Kazatel na Sukot, Píseň písní na Pesach, Pláč na Tiša beav. Jde o postní den, kdy si připomínáme katastrofy, které postihly v historii židovský národ.

Zvláštní postavení má kniha Žalmů. Žalmy jsou pevnou součástí židovské modlitební knihy (siduru), z níž se každý zbožný židovský muž modlí 3x denně. Žalmy jsou také modlitbami žen, které povinnost předepsaných modliteb nemají.

Tam, kde se křesťané modlí většinou vlastními slovy, jsou Židé a hlavně zbožné Židovky zvyklé odříkávat žalmy. Žalmy, většinou tradiční k různým příležitostem, člověk odříkává – modlí se je – za odvrácení neštěstí, při nemoci, ale také v radostných okamžicích.

Zvláštním oddílem jsou knihy prorocké, které židovský národ vnímá jako memento vlastní opakující se historie.

Je pozoruhodné, že mezi prorocké knihy jsou řazeny také

knihy Samuelovy a Královské. Tímto vnímáním se hebrejská bible stále zpřítomňuje v životě zbožných Židů, kteří se zapojují do řetězu svědků, kteří svědčí o Boží přítomnosti v našem světě.

Důležitým a trochu odlišným postojem k Toře a biblickým textům je fakt, že Žid se obvykle nevnímá jako jednotlivec před Bohem. Vždy má na zřeteli kontext svých předků, Židů, kteří žili před Bohem před ním a má odpovědnost za to, aby se znalost Tóry a její uplatňování přenesly do dalších generací. Druhý kontext je sociální. Dalo by se říci, že Židé vnímají své náboženství jako „jeden za všechny, všichni za jednoho“. Nezáleží primárně na tom, abych já jako jedinec byl co nejlepším Židem, ale na tom, že já jako jedinec jsem tím nejlepším Židem proto, aby byl posvěcen celý národ.

*Kateřina Klimešová,
příslušnice lidu Izrael*

Překlady Bible mají v naší zemi a v církvi dlouhou tradici. Již od stře-

dověku se objevovaly překlady částí Písma do tehdejší řeči. Korunou tohoto úsilí byla Bible kralická přeložená z původních jazyků hebrejštiny a řečtiny. Tento skvostný překlad byl používán až do víc než poloviny 20. století. Byly činěny pokusy o revizi kralického překladu, leč původní překlad nenahradily a také vznikaly nové překlady částí Písma, avšak kralický překlad nenahradily. Prvním překladem do moderní češtiny byl až ekumenický překlad který vznikl v 60. až 70 letech 20. století a pracovala na něm skupina překladatelů napříč hranicím církvi.

První vydání bylo možné vzdor tehdejšímu režimu uskutečnit až v roce 1979 a to k 400. výročí vydání Bible kralické v celém jejím rozsahu, tedy Starého, Nového zákona a Apokryfů. Na vydání dalších překladů do současné češtiny jsme si museli počkat až po změně režimu, kdy byly vydány Český studijní překlad (CSP), překlad B21 a překlad Slovo na cestu. Máme tedy k dispozici čtyři překlady do současné češtiny, které jsou každý trochu jiný, ale navzájem se doplňují. O tom jak vznikaly, jaký byl jejich důraz, apod. následují krátká slova jejich překladatelů.

PŘEKLAD STARÉHO ZÁKONA je společným dílem skupiny překladatelů. K práci započaté začátkem roku 1961 Českobratrskou církví evangelickou se v dalších letech sešli zástupců dalších pěti církví, což je v celosvětovém měřítku jev ojedinělý. Text Starého zákona byl rozdělen mezi jednotlivé členy překladatelské komise, kteří připravili návrh oddílů na ně připadajících. Návrhy pak byly podrobně probárány, v bratrském duchu prodiskutovány při společných zasedáních celé komise. Konečný překlad je tedy výsledkem dlouhých rozhovorů. Vzniklo tak dílo, které by nikdy nemohlo vzniknout úsilím jednotlivce. Překládalo se z původních jazyků, z hebrejštiny, případně z aramejštiny. Překladatelé si byli vědomi, že starozákonní knihy byly zachovány především pro svou náboženskou zvěst. Šlo o to dát v překladu co nejplněji zaznít těmto náboženským motivům nebo na ně aspoň upozornit v poznámkách a nedávat místo různým zásahům do textu. Překladatelé usilovali o konkordantnost u teologicky významných pojmů (hřích, milost, pravda, spravedlnost aj.), aby se i bez užití původního

textu daly v překladu srovnávat patřičně oddíly a vykládat Písmo Písmem. Po formální stránce se snažili dát i v překladu zaznít kráse a půvabu originálu, rozlišovat mezi poezií a prózou. Zde ovšem konkordantnost nebyla vždy možná.

PŘEKLAD NOVÉHO ZÁKONA jsme připravovali od roku 1961. Na starší překladatelskou tradici jsme při tom navazovali úsilím o srozumitelnou, živou a melodickou řeč, která by věrně tlumočila smysl originálu. Na některých místech bylo možno navázat na starší překlady, zejména na řeč Bible kralické. Při volbě výrazů jsme vycházeli především ze smyslu vět, které jsou hlavními nositeli významu. Byli jsme si ovšem také vědomi toho, že některé výrazy mají na určitých místech zvláštní zhuštěný obsah, takže vlastně zastupují krátkou větu. Takové termíny jsme v určitých oblastech překládali stejným slovem. Jak se překlad zdařil bude možno posoudit až s odstupem času. Překládali jsme s vědomím, že práce s Biblií je základem duchovní obnovy, a že dobrý překlad je při tom závažnou pomocí.

*Překlad Starého a Nového zákona
úvodní slovo - zkráceno
Česká biblická společnost 2015*

*

Český studijní překlad si klade za cíl pomoci tomu, kdo stojí o to, zamýšlet se nad významem jednotlivých míst Písma, nacházet souvislosti, osvětlovat jedno místo Písma druhým a tak nacházet jistotu v tom, co Písmo skutečně učí. Nechceme vzbudit dojem, že je to snadná cesta. Je to cesta náročná, ale nevyžaduje žádnou zvláštní kvalifikaci, jen jediné: Chtít nalézt Hospodina, chtít to celým srdcem. Pokusím se přiblížit vlastnost Písma, která fakticky určila charakter tohoto překladu. Mezi věřícími můžeme slyšet, že Bible je vícevrstvá kniha. Při čtení míst, která už člověk četl vícekrát, odhaluje nové hloubky a nové významy. Nebo když člověk jednu věc uposlechne a jedná podle ní, otevřou se mu jiná místa Písma, kterým dříve nerozuměl. Apoštol Pavel ve svých dopisech fakticky vysvětluje, že v myšlení a jazycích tohoto světa nejsou pojmy pro vyjádření Božích věcí. K jejich vystižení musí hledat slova blízkého významu, kterým však může rozumět jen člověk, který Božími věcmi žije. Náš jazyk dokáže popsat jen věci, které známe ze svého života. Boží království, o kterém mluví Písmo, není z tohoto světa. Za

obecně snadno srozumitelným záznamem historických událostí, lidských příběhů, apod. se skrývá zcela odlišný hodnotový systém, jiné uspořádání pojmů a dokonce i jiný obsah některých pojmů. To staví překladatele do obtížné situace. Překladatel musí rozumět textu, který překládá. Pokud se však jedná o Boží království, to zatím všichni poznáváme jen částečně. Charakter našeho překladu (viz dále) by měl pomoci tato úskalí eliminovat.

Hlavní znaky překladu:

- Překladem by se neměla ztratit žádná informace obsažená v originálním textu, která může být důležitá pro porozumění jeho smyslu.
- Překlad usiluje o konkordantnost.
- Od původního záměru zachovat ráz originálu a ponechat v textu maximum hebraismů jsme poněkud ustoupili. Méně časté obraty jsme ponechali v poznámkách.
- Chceme zachovat dobrou češtinu.
- Překlad je vybaven bohatým poznámkovým aparátem.

Chceme poděkovat všem, kteří podporovali toto dílo modlitbami a finančními příspěvky, avšak především děkujeme našemu Otci v nebesích.

*Vybráno a zkráceno z „Předmluvy“
(za tým překladatelů Antonín Zelina)
Nakladatelství KMS 2009*

*

PŘEKLAD „B21“

Každá civilizace je formována průběhem, ke kterému se odkazuje a na němž staví svůj obraz světa, svou představu o dějinách, o smyslu života. Příběh Bible má v našem světě takovouto určující roli již celá tisíciletí. Mezi českými překlady patří jistě nejčestnější místo *Bibli kralické*. Vzhledem k pohnutým historickým událostem nebyla Bible kralická po svém posledním vydání dlouhou dobu téměř nijak upravována a revidována. Průlom přinesl až *Český ekumenický překlad* (1961 – 1979). Po dlouhé době šlo o první Bibli v moderní češtině; překladatelé navíc do své práce promítli novější poznatky biblických věd. Naše mateřština se ovšem dál nezadržitelně vyvíjí. Od posledního kompletního překladu uběhlo třicet let a vyrostla nová generace, která má jistě stejné právo slyšet Boží slovo „svou vlastní řečí“ jako naši předkové. Především s ohledem na tuto generaci vznikl překlad *B21 (Překlad 21. století)*. Jeho hlavním smyslem je představit biblický text v dnešní srozumitelné češtině. Po vzoru našich předchůdců jsme se při překládání snažili držet pomyslného středu mezi topornou doslovností a volnou parafrází. Přistupovali jsme

k Bibli jako k nesmírně hodnotné literatuře, v níž je neoddelitelně spojen obsah s formou, pravda s krásou a nadčasovost s aktuálností. Překlad Bible je nekončícím úkolem. Do jaké míry se nám podařilo přetlumočit něco z bohatství biblického odkazu dnešní generaci, ukáže čas.

*Vybráno a zkráceno ze „Slova úvodem“
(za překladatelský a realizační tým
Alexandr Flek)
Nakladatelství BIBLION 2009*

*

PŘEKLAD „SLOVO NA CESTU“

Slovo na cestu je čtivý, jasný a srozumitelný překlad Bible. Převádí do současné moderní češtiny teologické výrazy a formulace, které mohou být dnešnímu člověku vzdálené. Pomáhá tak čtenáři pochopit myšlenky a smysl původního biblického textu. Velkou oblibu si získal nejen mezi začínajícími, ale i zkušenými čtenáři Bible. Ti zejména oceňují, že mohou lépe číst i delší oddíly najednou a objevovat tak nové souvislosti. Tento překlad vychází v nové grafické úpravě včetně proslulých ilustrací od Annie Vallot onové.

*Vybráno a zkráceno z úvodu
Co je „Slovo na cestu“
Česká biblická společnost 2011*

SLUŽBA VÝPOMOCNÝCH KAZATELŮ

V našem sboru slouží kromě našeho bratra faráře několik bratrů (sestry zatím ne) jako tzv. „výpomocní kazatelé“. Tento institut je v církvi používán proto, aby zvěstováním evangelia mohli sloužit také bratři (a sestry), ačkoliv neabsolvovali vysokoškolské teologické vzdělání. Prošli však k tomu určenými kursy a zkouškami před vedením církve a byli k této službě řádně ustanoveni. Význámáme tzv. všeobecné kněžství věřících, avšak současně ke zvěstování evangelia ustanovujeme lidi, kteří jsou na to připravováni tak, aby evangelium bylo zvěstováno řádně a odpovědně. Ve společenství našeho sboru máme pět bratrů, kteří tuto službu vykonávají; važme si jejich služby. Požádali jsme je o krátké referáty jak se na tuto službu připravují. Následující příspěvky několika z nich ukazují to, jak to dělají.

*

PŘÍBĚH JEDNOHO KÁZÁNÍ

Když jsem byl vyzván, abych napsal o práci s Písmem při přípravě

kázání, hned mě napadlo, zda to není trochu troufalé. Moc dobře si uvědomuji, že nemůžu po absolvování kurzu pro výpomocné kazatele sám sebe považovat za vystudovaného teologa. Přesto se s vámi chci podělit o postup při přípravě jednoho konkrétního kázání. Zaznělo v rámci adventních večerů 24.11.2020.

Jeho téma vyplynulo z rozhovoru s Janou Flachsovou. Vzpomínám si, že jsem v něm hodně zdůrazňoval službu. Jana mi odpověděla něco ve smyslu, že služba je důležitá, ale rozhodně není tím prvním, a že o tom hovoří oddíl z Hesel Jednoty bratrské, který tento týden četla:

Nyní tedy, Izraeli, co od tebe požaduje Hospodin, tvůj Bůh? Jen aby ses bál Hospodina, svého Boha, chodil po všech jeho cestách, miloval ho a sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší, abys dbal na Hospodinova přikázání a nařízení, která ti dnes udílím, aby s tebou bylo dobře. (Dt 10,12 – 13)

Doma jsem začal k uvedeném oddílu hledat další související místa v Bibli. Takto to dělám pokaždé. Už Pán Ježíš vykládal Písmo Písmem. Proč tedy nenásledovat jeho příkladu? Hodně mi v tom pomáhá počítačový pro-

gram BibleTime, který obsahuje velké množství překladů Bible a také má velice účinné vyhledávání. K tomu prohledávám dostupné zdroje na internetu. Jde o Wikipedii, kázání jiných kazatelů, teologické spisy atd. Zajímají mě především další související biblické verše a oddíly, které bych sám nedokázal najít.

Uvedme zde alespoň dva, které daný oddíl doplňují:

- *Počátek moudrosti je bázeň před Hospodinem; (Přís 9,10a)*
- *Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání; (Jan 14, 15)*

Někdy téma kázání v této fázi přípravy odložím a nechám dozrát. V mém počítači takto čeká na svou příležitost několik témat v různém stádiu rozpracovanosti. Každopádně je nutné práci na poznámkách a později na výkladu vždy začínat s modlitbou a spoléhat na Boží přispění.

Při výkladu oddílu bylo hned jasné, že to, co platí pro Izrael, můžeme vztáhnout na všechny křesťany. Dále se dají rozpoznat čtyři základní Boží požadavky a také jejich pořadí. Nejprve bázeň, pak poslušnost, láska a až poté služba. Nejde zde jen o jejich pořadí, ale také o jejich vzájemné propojení. K čemu by například byla bázeň bez

poslušnosti nebo služba bez lásky?

Jak ale co nejlépe přiblížit současný lidem slovo bázeň? Zde mi pomohlo heslo z Wikipedie. Bázeň je respekt a hluboká úcta vyhrazená jedinému Bohu. Dalším vodítkem k pochopení celého oddílu bylo slovní spojení „celým svým srdcem a celou svou duší“. Logicky zde tedy máme nejen bázeň, poslušnost, lásku a službu, ale také požadavek na míru jejich plnění. Ovšem pozor, je potřeba nevynechat důraz na to, že jde o Hospodinova přikázání a nikoli nějaká pravidla, která si sami stanovíme. Až nyní jsem mohl přestat žasnout, nad hloubkou uvedeného oddílu a začít psát text kázání. Najdete ho včetně záznamu videa na webových stránkách našeho sboru.

Na závěr chci dodat svoje kazatelské vyznání. „To dobré v mých kázáních je od Boha a zbytek je ode mně.“ Pokusím se to vysvětlit. Sám nemohu dát do kázání víc, než své vlastní úsilí a čas při práci s biblickým textem. Kvalitním kázáním se text stane až v okamžiku, když Pán Bůh vdechne do jeho slov život svým Duchem. To je naprosto mimo lidskou kontrolu. Když se tak stane, může kázání začít působit a třeba změnit něčí život.

Lubomír Čevela

MÁ PŘÍPRAVA KE KÁZÁNÍ A JAKÝ VLIV MÁ TATO PŘÍPRAVA NA MNĚ

První a možná nejtěžší věc, kterou je potřeba vyřešit při tvorbě kázání, je téma a pohled, ze kterého toto téma zpracovávám. Nevím, jestli bych dokázal říct, zda je jednodušší téma dostat a zabývat se jen úhlem pohledu, nebo si základní myšlenku vybrat sám. Záleží asi na situaci a na tom, jestli mám zrovna něco na srdci, co bych chtěl posluchačům sdělit. Každopádně se jedná o zásadní rozhodnutí, se kterým si vždy dlouho nevím rady. Modlím se a prosím Boha o nějakou myšlenku. Někdy to trvá i týden, než se mi v hlavě objeví téma, o kterém chci psát. Ale nikdy mne ještě Bůh nenechal v tomto přemýšlení samotného. Když mám téma, snažím se ještě několik dní přemýšlet a rozjímat nad danou situací z Bible. Čtu si okolní kapitoly, hledám na internetu články a kázání na stejné téma. Snažím se udělat si co nejlepší obrázek o situaci a dobovém pozadí tohoto příběhu. Když se mi v hlavě myšlenky utřídí, začnu je sepsovat. Začínám osnovou, aby kázání dostalo nějakou strukturu a snadno se mu porozumělo. Postupně jednotlivé body rozepisují do kapitol, které pak spojím v celek. Na-

konec zbývá opravit chyby a doladit věty, které jsem nedokázal předtím dobře zformulovat.

Když to takhle napíšu, vypadá to jednoduše, ale častokrát se v tom ztrácím a hlavně ztratím pohled z Boha. Když zjistím, že píšu sám za sebe a ne s Boží pomocí, musím se vrátit a předělat to.

Vždycky se o tom tématu hodně dozvím. Abych dokázal napsat smysluplné kázání, musím si problém nastudovat do větší hloubky, než potom předám posluchačům. Pro mě osobně je to velmi obohacující. Pokud poukazuji na nějaké nedostatky nebo hříchy, uvědomím si, jak jsem na tom já osobně. I věci, kterými jsem si byl jistý, nejsou najednou tak stoprocentní. Měřítkem Pána Ježíše a jeho dokonalostí jsem vždy usvědčen. Uvědomuji si svoji nedokonalost a zjišťuji, jak dlouhou cestu mám ještě před sebou. Někdy mám pocit, že zrovna já bych toto téma raději neměl předkládat ostatním. Ale snažím se to brát jako poselství od Boha ostatním lidem. Pán si přece s oblibou používá nás slabé, hříšné a nedokonalé. Je úžasné, že Bůh skrze hříšné lidi přivádí ostatní do své blízkosti a vysvobozuje je z hříchu.

Uvědomuji si tu tíhu zodpovědnosti a mám strach, že ne vždy to bude slovo od Boha, ale spíše přednáška ode mě. Ale Bůh to po

mně asi chce a tak jdu s důvěrou v Boží pomoc.

Pavel Kovář

PŘÍPRAVA KÁZÁNÍ A JÁ

Příprava ke kázání má vliv jak na mé uvažování nad Písmem, resp. při výběru textu, tak pochopitelně na to, co bych chtěl povědět shromážděnému sboru jako celku a jako jednotlivcům. Text, na který chci pak kázat, vybírám, dá-li se toto slovo vůbec použít, v podstatě dvojím způsobem.

Jednak jsou to oddíly, které, totiž kterými, jsem byl oslovený, třeba při pravidelném čtení Písma, jednak oddíly Písma, které jsou dány a určeny na jednotlivé neděle církevního roku. Tak jsem mnohdy překvapený, když najednou v oddíle Písma, který jsem třeba už mnohokrát četl, najednou vyskočí něco, co tam bylo a najednou se to stalo zřejmým. Jako příklad bych uvedl oddíl z 5. kapitoly evangelia podle Matouše, kde Ježíš říká svým učedníkům a shromážděnému zástupu – **vy jste** – světlo světa, město na hoře, sůl země. Řekl bych, že mnohdy se modlíme tak, že říkáme – „Pane **učň** mně světlem, solí,

městem na hoře.“ Ale Ježíš svým učedníkům neříká „snažte se být, usilujte o to, buďte, atd.“, ale prostě říká **jste**. Alternativou k tomu není **nebýt**, ale být **zakrytým** světlem, **zmařenou** solí. A tak pak chci takový oddíl Písma přinést v kázání posluchačům a v první řadě sobě.

Druhým způsobem výběru oddílu Písma ke kázání jsou pro mne oddíly třeba už dávno předepsané pro tu kterou neděli. A opět jsem byl mnohdy překvapený, co v takovém oddíle je, jaká tam je zvěst a co tím chce Pán Bůh svým Duchem říct mně a posluchačům. Tenhle způsob výběru textu vidím jako způsob pokornější, kdy člověk hledá, co chce Pán Bůh povědět.

První uvedený způsob má nebezpečí, že člověk si z Písma vybere to, co mu třeba právě vyhovuje, nebo co považuje za tzv. aktuální. Leč oba dva naznačené způsoby vyžadují otevřené oči i uši, aby člověk zaslechnul to, co chce říct Bůh a ne to, co chci říct já.

Při přípravě kázání je velmi důležitá modlitba. Stalo se mě také, že jsem skutečně nevěděl jak dál, co povědět. A tak jsem se modlil a pojednou začala přicházet slova, která byla právě v té chvíli a v těch souvislostech případná a tak jsem mohl pokračovat v přípravě. Ale stalo se mně také mnohokrát, kdy jsem si po skončení přípravy řekl: „Človče, to

je ale placatý!“

Texty kázání si píšu doslovně a pak je čtu, ovšem ne vždy doslova. Jednak si nemyslím, že Pán Bůh skrze to nemůže mluvit, jednak to považuji za odpovědnější přístup. Jistě, je možné kázat rovnou a bez přípravy a spoléhat na to, že Pán Bůh bude tak a jediné tak mluvit, ale ne vždy je to odpovědné. Chtěl bych vždy, i když se to vždy nedaří, dělat tuto službu dobře a odpovědně.

Myslím si a tvrdím, že výklad a zvěstování evangelia je v první řadě věc zjevení, ne v první řadě rozumového uvažování, ovšem svůj díl poctivé přípravy k tomu musím připojit já.

Co je kázání, se pro mne stalo zřejmým to, co v jedné přednášce řekl bývalý synodní senior Miloslav Hájek, blahé paměti. Mluvil o teologii a kázání. Měl rád hudbu a tak zvěst Písma přirovnával ke krásné symfonii. Teologie nám říká, co kde v této symfonii je, jaké je předznamenání, rytmus, kdy který nástroj hraje a co se kde zpívá a jak. Kázání pak má nechat alespoň kousek této krásné hudby **zaznít**. Velmi mě to oslovilo a chtěl bych se tím pokud možno vždy řídit – nechat zaznít aspoň kousek této krásné symfonie evangelia. Tak bych chtěl, aby mé kázání bylo na prvním místě zvěst evangelia. Evan-

gelia, které těší i napomíná, povzbuzuje i trestá, pozvedá i pokořuje.

Na druhém místě bych chtěl, aby mé kázání bylo srozumitelné, ne však provokativní ani podlézavé. A jestli se to bude každému líbit už není nejdůležitější. Myslím si, že kázání nemá být náboženskou přednáškou, informacemi o různých věcech nebo třeba i politikou. A snažím se také, aby mé kázání nebylo zatíženo tzv. „kazatelnicovou kanaanéjštinou“, tedy slovy a výrazy, kterým my pravidelní účastníci bohoslužeb rozumíme, ale lidem mimo společenství církve jsou cizí nesrozumitelnou řečí.

Kázání je pro mne zvěstováním evangelia. Jestli se mně to vždy daří, posuďte vy a řekněte mně to. Takovou zpětnou vazbu vždy potřebuji.

Milan Michalík

JAK TVOŘÍM KÁZÁNÍ?

Připomínám si starý vtíp o tom, jak si nějaký kazatel nepřipravil kázání s tím, že bude očekávat na Ducha svatého a ten mu vloží do úst správná slova. A tak v neděli vystoupí na kazatelnu, přečte biblický text a čeká na to, co Duch svatý řekne. A Duch svatý skutečně

promluví a říká: „Hochu, hochu, ty ses na dnešek nepřipravil!“

Abych se v podobné situaci neocítl a nemusel si podobnou větu vyslechnout i já, raději se na kázání a celé bohoslužby, věřím že poctivě, snažím připravit.

Na jednu stranu si uvědomuji, jak obtížný úkol to je. Jedná se o zvěstování Božího slova. Je to velká zodpovědnost, jde o něco jiného než napsat nějaký článek anebo úvahu, kde lze prezentovat svoje vlastní myšlenky nebo názory. V kázání by však mělo zaznít to, co nám chce povědět sám Pán Bůh a my bychom toto poselství měli předat co nejlépe a zkreslit co nejméně.

Na druhou stranu se ale utěšuji tím, že když si v příběhu o Balámovi a Balákovi Pán Bůh může použít i oslici k tomu, aby zjevil svoji vůli, dokáže snad totéž i v případě mého kázání.

1. Výběr textu. Existují tzv. perikopy, což je soubor biblických textů, které se vztahují k jednotlivým nedělním církevního roku a dají se použít pro přípravu kázání. Lze ale vybrat konkrétní oddíl podle konkrétní situace. Obvykle pro kázání vybírám novozákonní text a k němu vyhledám text pro první čtení ze Starého zákona, aby biblický text zazněl v širší souvislosti.

2. Modlitba. Bez modlitby to nejde. Modlím se za správně pocho-

pení vybraného textu, za správnou aplikaci do dnešní situace, za to, aby při kázání promluvil především Pán církve.

3. Pochopení textu. Ještě než začnu psát, snažím se pochopit, co zvolený text chce říci. Proč byl napsán, v jaké situaci, jaká je jeho hlavní myšlenka? Dnes je k dispozici široká škála materiálů, které lze použít. Máme k dispozici biblické slovníky, různé překlady, které podávají text z různých pohledů. Ke Starému zákonu existují komentáře vydané v souvislosti s vydáním eku-
menického překladu a pokud se zamyslím nad starozákonním textem, beru je do ruky jako první. I k Novému zákonu existuje řada komentářů, celou řadu ke všem novozákonním knihám mi před lety věnoval bratr farář Zbyněk Honzal a do dneška je rád používám (i když jsou v němčině a prokousat se teologickou němčinou není úplně snadné).

4. Inspiruji se jinde. Na daný biblický text vždy existuje řada kázání a stojí za to si přečíst, co k danému textu řekli jiní.

5. Píšu kázání. Nikdo nedo-káže sledovat souvislý projev delší dobu, aniž by se mu myšlenky roz-
utíkaly. Sám jsem to mnohokrát za-žil na místě posluchače, a tak se snažím rozdělit kázání do jednotlivých

bodů. Je to jistě pomocná věc, ale přece jenom to pomůže udržet pozornost. Pán Ježíš často používal podobenství a příběhy, které měly posluchačům osvětlit myšlenku, kterou jim chtěl sdělit. Beru si z toho příklad a pokud existuje příběh nebo ilustrace, která do-kresluje nebo zdůrazňuje myšlenku kázání, rád je použiji.

6. Bohoslužby. A nakonec vybírám další texty a písně, které by spolu s kázáním měly tvořit jeden celek.

Bible mluví. Jsem přesvědčený, že nám stále má co říci i dnes, mnoho let potom, co Pán Bůh použil svoje svědky, aby zaznamenali to, jak k nim promlouval. My si musíme dát jenom pozor na to, abychom v Bibli nehledali odůvodnění našich myšlenek a názorů, ale naopak, podřizovali se tomu, co nám Pán Bůh chce říct. A to hlavní, co Pán Bůh řekl je vyjádřeno na počátku Janova evangelia: „Na počátku bylo Slovo ...“, kde Jan ukazuje na Pána Ježíše. To je to ústřední téma, ke kterému by každé kázání mělo mířit – **k Ježíši Kristu, kterého Otec ze své lásky poslal na tento svět, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný.**

Zdeněk Žamboch

POLOŽILI JSME 3 OTÁZKY, DOSTALI JSME 3 ODPOVĚDI

1. *Co mne ze čtení Písma, třeba v poslední době, oslovilo?*

Je mnoho veršů v Bibli, které ke mně hovoří v různých situacích a které si často i připomínám. Poslední dobou ke mně intenzivně hovoří slovo ze Zachariáše 4,6 „Nato mi řekl: „Toto je slovo Hospodinovo k Zerubábelovi: Ne mocí ani silou, nýbrž mým Duchem, praví Hospodin zástupů.“

žena, věk: 40 let+

Oslovil mne verš z 1.Kor 10:23-24: „Všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá. Všechno je dovoleno, ale ne všechno buduje. Ať nikdo nehledá vlastní zájmy, nýbrž zájmy toho druhého.“

muž, věk: 60 let+

Určitě je toho víc, ale hodně se mi líbil verš: „Napjatě jsem očekával na Hospodina a On se ke mně sklonil a vyslyšel mé volání o pomoc. Vytáhl mě z hlučící jámy, z blátivého bahna a postavil mé nohy na skálu, upevnil mé kroky.“ Žalm 40,2-3

žena, věk 40 let+

2. Jaký užitek mám z pravidelného čtení Bible?

Odpovím veršem: „Čím se člověk sytí, to z něho vychází.“ Když jsem se pravidelně sytívala čtením Bible, biblickými pravdami nebo svědectvími, cítila jsem se vždy blíže Bohu a věřím, že skrze mne mohl lépe promlouvat. Momentálně vnímám, že jsem zahlcena běžnými starostmi o domácnost, biblickým věcem se věnuji méně a je to znát. Boží přítomnost vnímám bohužel méně než dříve.

žena, 40 let+

Asi bych měl napsat ohromný, vnitřně to tak i cítím. Bibli čtu nebo poslouchám pravidelně. Asi tak dvě kapitoly za den, ale jestli byste chtěli hmatatelné důkazy nebo efekty na mém životě, pak jsem na rozpacích, co vlastně říct. Prostě to ke křesťanskému životu patří. O tom, že mne to vnitřně formuje nepochybují.

muž, věk 60 let+

Boží slovo je pro mě velkým povzbuzením pro můj každodenní život. Nacházím v něm slova naděje, ujištění, napomenutí. Často mě překvapuje, s jakou aktuálností a naléhavostí ke mně mluví. Jsem vděčna, že si smím Bibli číst, hledat

v ní odpovědi na své různé otázky, poznávat znovu a znovu Boží velikost a krásu a mít k dispozici zrcadlo, které mi ukazuje mou skutečnou tvář.

žena, věk 40 let+

3. Co pro mne znamenají Velikonoce?

Milost pro hříšníky.

muž, věk 60 let+

Velikost Boží lásky ke mně, ke hříšnému člověku.

žena, věk 40 let +

Za můj život se význam tohoto slova hodně proměňoval. Bylo to podle toho, v jaké etapě života jsem se nacházela. V dětství to byl běžný pohanský pohled, že se barví vajíčka a chodí se s tatarem. V dospívání zase, že je volno a další den navíc k víkendů, kdy se může vyjet na hory a udělat nějaký přechod hřebene. Když jsem se "znovu-zrodila", uvěřila jsem v Ježíše Krista ve svém nitru, tak jsem nejčastěji věnovala čas Velikonoc půstu, modlitbám a chválám.

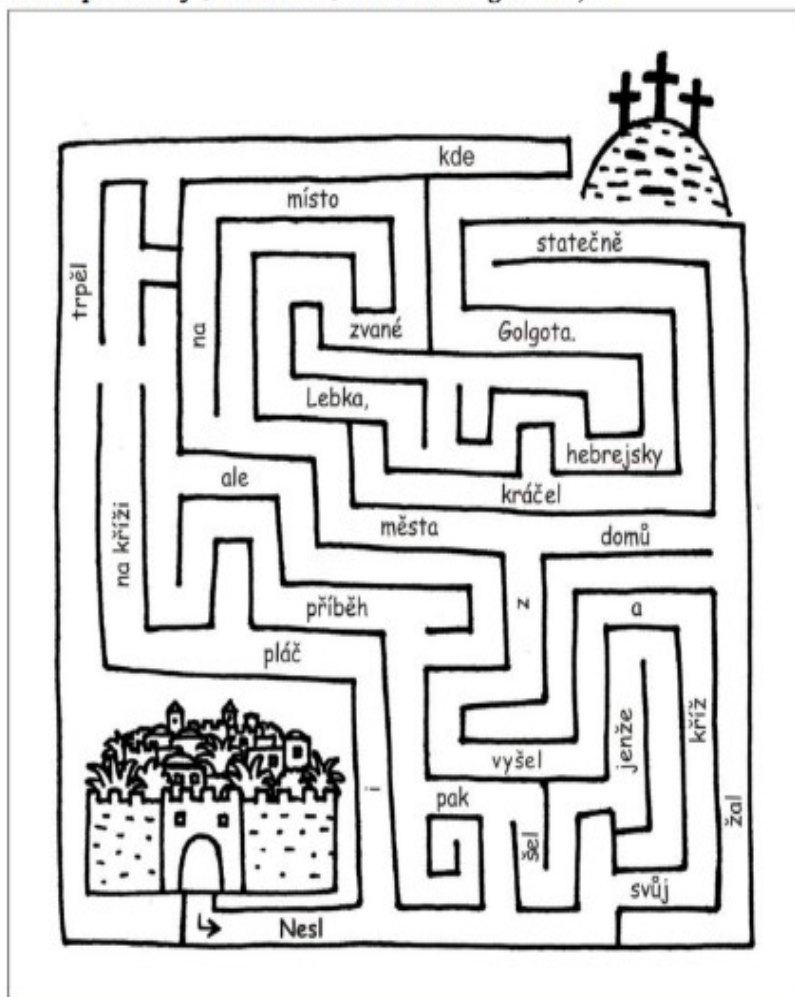
žena, 40 let+

PRO DĚTI (I DOSPĚLÉ) - DVA VELIKONOČNÍ KVÍZY

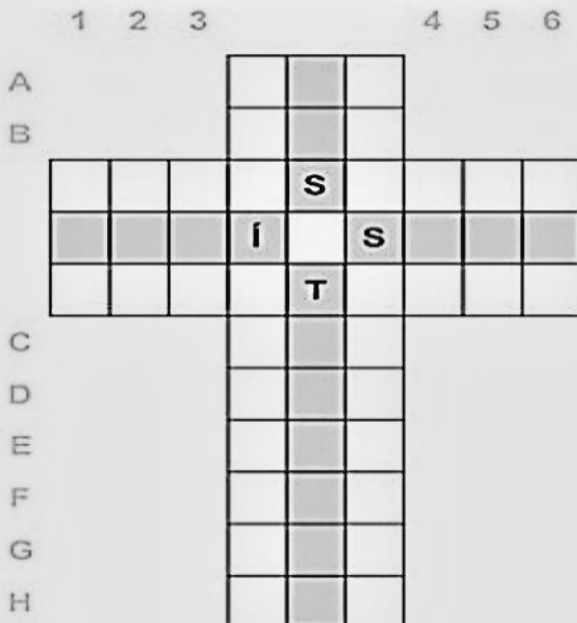
1. KVÍZ

 Pilát nenajde na Ježiši žádnou vinu, ale na nátlak davu ho odsoudí k smrti ukřižováním. Najdi správnou cestu ke Golgotě, cestou posbírej slova a poskládej z nich verš z Janova evangelia 19,17.

2. KVÍZ

VYLUŠTI SLOUPCE A ŘÁDKY. TAJENKU TVOŘÍ TEXT VE TVARU KŘÍŽE VE ZVÝRAZNĚNÉM POLI.

Vodorovně:

- A. Domácky Alena
- B. Jeden ze smyslů
- C. Zpívat
- D. Číslovka
- E. Abrahamův synovec
- F. Začátek abecedy
- G. Příbytek
- H. Opak dobra

Svisle:

- 1. Pohádková bytost
- 2. Stavitel archy
- 3. Nepravdy
- 4. Malé zvíře
- 5. Souhlas
- 6. Tři vykřičníky

Řešení obou kvízů najdeš na straně 39

VÍRA A..... ....UTRPENÍ

Díval jsem se z okna, jak se ptáci slétají ke krmítku, kam jim manželka sype slunečnicová semínka. Přilétalo několik druhů sýkorek, střízlíci, brhlík, zvonek zelený a stehlíci. U těch jsem obdivoval pestrost, kterou bych čekal spíše v tropech, kde je příroda ještě rozmanitější než u nás. Pozoroval jsem to ptačí hemžení a cítil uspokojení nad tím, že Boží stvoření je nejen účelné, ale i krásné. Stál jsem u toho okna a hlas z rádia, stojícího na parapetu oznamoval, že je 27. ledna a je Mezinárodní den památky obětí holokaustu. Právě tohoto dne před sedmdesáti šesti lety byl osvobozen koncentrační tábor Osvětim. Tato zpráva mě vytrhla z mého uspokojení a já si uvědomil ten kontrast mezi krásou, kterou můžeme vidět třeba v přírodě a hroznými činy člověka, které ani nedovedeme pochopit.

Vzpomněl jsem si, jak jsme na biblické hodině četli Samuelovy knihy. Když jsme dočetli 27. kapitolu první knihy, pocítil jsem dost silné rozhořčení nad Davidovým

chováním, které je popsáno v závěru této kapitoly. David s šesti sty muži a jejich rodinami utíká k Pelíštejcům, ke králi Akíšovi. Ten jim přiděluje město Siklag, aby se v něm usídlili. Jak ale uživit tolik lidí v cizí zemi? Zmíněná kapitola to popisuje takto: David se svými muži vycházel a podnikal vpády proti Gešurejcům, Girzejcům a Amálekocům. Nenechával naživu muže ani ženy, ale bral ovce, skot, osly, velbloudy i šaty. Pak se vracel do Gatu ke králi Akíšovi, který měl patrně podíl z této kořisti. Ten se Davida vyptával, kde byl loupit a David mu vyjmenovával některé oblasti jižního Judska. Král byl spokojen, že David škodí svému lidu, zpřetrhá poslední vazby ke svému národu a zůstane navždy jeho vazalem. Skutečnost byla ovšem jiná. Nájezdy podnikal do jiných oblastí a důvod proč nenechával nikoho naživu byl ten, že chtěl zabránit tomu, aby se Akíš dověděl pravdu. Hledal jsem na internetu výklady k tomuto místu. Na českých stránkách jsem nic nenašel, ale na Googlu už něco bylo. Některé výklady se omezovaly na geografický a etnický popis. Jiné s jakýmsi pochopením pro Davidovo jednání připouštěly, že David vykonal Boží soud nad těmito národy, což by šlo u Amálekoců z Písma doložit. Další s Davidovou krutostí nesouhlasily, ale naznačovaly možnost, že i tak David plnil Boží záměry. Známe to na-

příklad z Petrova kázání, kdy vyzývá posluchače, aby činili pokání z toho, že Ježíše vydali na smrt a zároveň dodává, že Bůh tímto způsobem naplnil svůj záměr, který předem oznámil skrze své proroky. (Sk. 3, 12-26) Pak jsem našel ještě jeden komentář, který pro Davidovo chování neměl pochopení žádné s poukazem na Saulovu válku s Amálekovci, ve které měli Izraelci všechno zničit a nesměli si vzít žádnou kořist. Saul poslechl jen částečně, zničil, co bylo bezcenné, a to, co mělo nějakou hodnotu si nechal. Právě tímto činem se přivodil své zavržení. Autor tohoto komentáře ještě dodává, že David přestal spoléhat na Boží pomoc, vzal věci do svých rukou a prolil hodně krve. To také bylo příčinou, proč nesměl postavit Hospodinu chrám, ačkoliv by ho rád vybudoval. Také prý v tomto období David nesložil žádný žalm.

Té prolité krve je v Samuelových knihách mnohem více. Na těch biblických hodinách se nám o tom snadno nemluvilo. Byl bych rád, kdyby se některé události nestaly. Když už se ale staly, je dobré, že je Písmo uvádí. Stává se tím pro mě věrohodnější, než kdyby pády některých biblických postav zamlčovaly a chtělo nám takto usnadnit naši víru. Vždyť bez hříchu byl jen jeden a my jsme se už těšili až budeme číst evangelium, kde pro Ježíše bylo příliš i jedno uťaté ucho.

První, kdo použil slovo holocaust pro označení zkázy evropských Židů, byl Elie Wiesel. Později toho litoval s odůvodněním, že jakýkoli název je nevhodný a nevystihuje ten obrovský rozsah utrpení. Narodil se v severním Rumunsku v ortodoxní chasidské rodině, přežil Osvětim i Buchenwald, ale ztratil oba rodiče a jednu sestru. V prostředí, kde mnoho lidí víru ztratilo, ta jeho zůstala, ale byla velmi zraněná. „Patřím k traumatizované generaci, která se často cítila opuštěná Bohem a zrazena lidstvem. A přesto věřím, že se člověk nesmí odcizit od Boha ani od člověka,“ je jeden z výroků.

Na některá místa v Písmu se nám obtížně hledají výklady. Těžko pochopitelné jsou i některé historické události. Utrpení Ježíše Krista je ještě zvláštnější. Kdo to kdy slyšel, aby se Bůh stal člověkem a nechal se umučit proto, aby jeho nepřátelé mohli žít. I když v tomto případě neporozumíme velikosti Boží lásky, je nutné přiznat náš podíl na smrti Ježíše Krista. Pak máme podíl i na jeho životě. Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! *Řím. 11, 33.*

Lubomír Smílek

Otevřely se dveře. Do studia vešla černovlasá dáma, bledá jak sníh a na všechny se zhnuseně dívala. Černý klobouk s červenou mašlí jí trochu padal do obličeje, ale to ani trošku neubíralo této ženě na eleganci. Rudé šaty pod kolena hrdost v jejích očích jen podtrhovaly. Pousmála jsem se. Ta určitě patří ke mně. Sešla jsem z pódia a popošla jejím směrem.

„Dobrý den madam, jste vy...“

V sekundě, kdy jsem promluvila se na mě otočila a vykřikla: „**Přines mi vodu!**“

Vážně jsem se snažila, abych se hlasitě nezasmála. Bohužel malé uchechtnutí mi uteklo.

„Je něco snad k smíchu?“ zeptala se mě ostře. V tu chvíli jsem naprosto věřila Rachel, která mi před pár minutami v šatně říkala, že její pohledy zabíjejí.

„Nono madam,“ zakoktala jsem se, ale pak nabrala zpátky všechnu svoji odvalu k rozhovoru s ní. „Jsem reportérka, ne číšník, já sklenice vody nerozdávám, já sklenice vody přijímám,“ řekla jsem a šlo vidět, že jsem jí vyrazila dech, tak jako ona mě.

„Takže vy jako máte něco z mojí

úrovně? To vážně pochybuji,“ odfrkla. Pak si mě začala obházet a přišlo mi, že ví o každém drobném chloupku, který jsem ráno v ranní rutině přehlédla.

„Obnošená sukně, falešný kabát od Luis Vuitton a minimálně tři roky staré lodičky. Na první pohled tak rozhodně nevypadáte. Každá dáma, která se v dnešní době pohybuje ve vyšších kruzích přece ví, že se lodičky kupují každý rok, kvůli jejich poškozené struktuře. Vaše chodidla jistě velmi trpí.“

Zavřela jsem oči. Měla pravdu. Teď jsem začala litovat, že jsem si 20 minut přispala, místo toho, abych ve skříni vyhledala něco pořádného.

„Dále Váš úces. Máte totálně roztržené konečky. A ta barva? Kdo dnes nosí zrzavou? A vaše nachová spona je naprosto nevkusná. To je však jen začátek.“

Ucítila jsem její dech na mé tváři. Trochu jsem nadzvedla víčko od pravého oka, abych si ověřila, že si moje oční buňky nevymýšlejí. A ony vážně měly pravdu. Pýcha stála přímo přede mnou a mě v té chvíli došlo, jak moc se chovám směšně. Otevřela jsem obě oči dokořán, nadzvedla bradu.

„Nepřišla jste náhodou kvůli rozhovoru?“ zeptala jsem se. Snažila jsem se být odvážná, avšak moje tělo si myslelo něco naprosto jiného. Hlas se mi strašně třepal. V duchu jsem si rovnou nafackovala. Takhle si chceš získat respekt?

Ušklíbala se. V jejích očích se něco zatřpytilo.

„Máte naprostou pravdu. Kdo ale čekal, že si zde budu muset zastávat roli módní policie?“ řekla posměšně a vydala se ke gauči a křeslům a pódiu.

Jakmile mi byla zády a o hodně dál, vydechla jsem. Napadlo mě se podívat na své sportovní hodinky, avšak rukáv kabátku jsem zase rychle stáhla. Můj tep dosahoval k oblakům.

„Tak jdete?“ křikla na mě Pýcha. Hluboce jsem se nadechla a hrdě vykročila k ní. Tenhle boj vážně nehodlám prohrát.

„Takže, vy jste nejmocnější žena ve městě, že?“ zněla první otázka. Po-
usmála jsem se. To ani náhodou, vytvořím si vlastní otázky. S touto myšlenkou jsem papíry odložila. Celé studio se na mě udiveně podívalo. Nikdy jsem nebyla rebel, vlastně jsem byla naprostou hračkou režiséra. Ano, lhala jsem jí. Já vždycky nosím vody ostatním. Ale to se v pár minutách změni...

„Takže vy jste prý ten největší hřích, že?“

Pýcha se zamračila. Očividně očekávala něco jiného.

„Ano to jsem, jsem Pýcha, hřích, kterým se zabývá polovina Bible.“

Štáb se zasmál. A já taky.

Přehodila jsem si pravou nohu přes tu levou. Tohle bude ještě jednodušší, než jsem myslela.

„Takže Pýcha je vaše pravé jméno?“

„Ehm. Ano.“

Byla dost zaražená. A to mě moc potěšilo.

„A nekazí vám to reputaci? Tento smyšlený příběh s celým tím "Jsem Pýcha" věcí?“

Teď jsem její výraz nedokázala odhadnout. Místo toho jsem se podívala po studiu. Celkem mě překvapovalo, že mě ještě nikdo v mé rebelii nezarazil.

„Není to žádný příběh. Já jsem Pýcha. Jak jste říkala, ten největší ze všech hříchů a královna.“

„Ne to nejste,“ utnula jsem ji.

„Vůbec jako Pýcha nevypadáte. Tak máte červené šaty a černé vlasy. A? To má polovina lehkých dívek. Co jsem se dívala do tabulek, úspěch vám rychle klesá. Pýcha by to nikdy nedovolila. Je mnohem cílevědomější a sebevědomější. Vy jste se dokonce nechala utnout. A to tělo? Myslím, že pravý největší hřích by víc dbal na svoji postavu. Bez urážky,“ ušklíbala jsem se.

Pýcha se na mě dívala nadmíru vyděšeně. Oči vypouklé, ústa otevřená.

„A že se o Vás píše v polovině Bible? To je nadmíru směšné, jste tam zmíněna maximálně dvakrát.“

Ano, musím se přiznat. Zase jsem lhala. Její úspěch byl na vzestupu, v Bibli se o ní píše vážně mockrát a její postava byla moc krásná. Ale jak ji víc naštvat, než tímto ponižováním?

„Tak hele, děvenko, něco si ujasníme...“

A bylo to tady. Velké finále.

„Kvůli mně padlo tisíce andělů, několik tisíc lidí se zabijí ročně, a to ani nemluvím o přibývajícím počtu anorektiček, bulimiček, bezdomovců, obětí znásilnění, bitek, vražd. A moje tělo?“ Pýcha vyskočila z křesla a roztrhla si šaty. Nadzvedla jsem obočí. Tak tohle jsem nečekala ani já.

„Vidíš? TAK VIDÍŠ?!“ zakřičela a už se k ní hrnula ostraha.

„Já jsem ta nejkrásnější, ta nejlepší,“ nepřestávala ječet, a dokonce mě nazvala tolika nadávkami (i cizími), že už nikdo nemohl pochybovat o tom, že se zítra před jejím osobním, věčně narvaným obchodem Superbia neobjeví ani jedna duše.

Od té doby jsem emaily o nových příležitostech řešila doslova i na záchodě. Začala jsem být miláčkem celé svojí země, tváří mnoha časopisů a snad všechny televizní stanice chtěly, abych odhalila nějakou tu hvězdičku. A pak, jednoho dne mě probudil jeden zvláštní telefonát. Nemohla jsem uvěřit svým uším! Byl to Marek, můj starý režisér a pozval mě a rozhovor k nim do studia! Samozřejmě, že jsem na to kývla. Další ráno jsem se oblékla do svých nejlepších šatů, dala si na hlavu oblíbený klobouk a vyrazila k mému starému domovu.

Když jsem tam však vešla, byla jsem nanejvýš zklamána. Vše se tu změnilo. A podotýkám, že k horšímu. Všichni byli šíleně nechutně oblečení a interiér byl uboze nevkusný. Proběhl mi mráz po zádech a

nemohla jsem přestat hledět na tu otřesnost.

„Dobrý den, madam, jste-“ vyrušila mě z toho úděsu nějaká mladá dívka.

Zamračila jsem se a vykřikla: „**Přines mi vodu!**“

Zuzana Čevelová

Česky pouze písmo. Vyjadřuje víru protestantů, že všechna pravda o Bohu vychází z Bible.

Je to už dávno co mne zaujal Žalm 1. Tam v prvním a druhém verši stojí v králickém překladu: “Blahoslavený ten muž, kterýž nechodí po radě bezbožných, a na cestě hříšníků nestojí, a na stolici posměvačů nesedá. Ale v zákoně Hospodinově jest libost jeho, a v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí.”

Kraličtí překladatelé vidí člověka, který přemýšlí, mluví a jedná v rámci světa tak, jak ho popisuje Písmo. Svět je stvořený Slovem z ničeho, i všechno co se v něm vyskytuje, vrcholem stvoření je člověk stvořený k obrazu Božímu.

Svět Hospodin udržuje v činnosti svým slovem - my tomu dnes říkáme přírodní zákony. Co je dobré a zlé, morální a etické ustanovil zákonem, Desaterem daným skrze Mojžíše. V rámci takto vnímaného světa přemýšlí člověk podle kralického a Hejčlova překladu.

Ekumenický a ostatní dostupné české překlady text formulují tak, že člověk přemýšlí nad zákonem anebo o zákoně. Tedy ne v mezích Písmem stanoveným, ale člověk zákon uchopí, stojí jakoby nad ním, vedle něj, pod ním a vyhodnocuje ho. Přemýšlí nad ním anebo o něm. Po letech mi začalo docházet, že tato "drobnost" v překladech tohoto verše odráží něco daleko hlubšího.

Narodili jsme se ve 20. století, žijeme v 21. století. Ve společnosti, která má za sebou dlouhý vývoj. Evropská kultura stojí mimo jiné na základech řecké filozofie a dnešní teologie není žádný solitér, záležitost nedotčená od dob prvních apoštolů. Teologie byla a je během staletí společenským vývojem ovlivňována.

Obávám se, že my dnes moc nerozumíme, co vlastně znamená vykládat Písmo Písmem. A přitom autoři novozákonních textů s tím nemají žádný problém. Oni totiž přemýšlí v rámci zákona, ne nad ním anebo o něm. Jistě dobře znali

Písmo, tehdy především pět Mojžíšových knih, Proroky a Spisy, měli zkušenost s živým Ježíšem. Prakticky ve všem, co je v novozákonních textech zachyceno, je slyšet volná reinterpretace textů starozákonních vyřčených do dobové aktuální situace. A jsou precizně konzistentní. Jejich sdělení vychází ze studnice Písma a je jakékoliv filozofie prosté.

My jsme o 2000 let jinde. Neumíme říct jasné ano nebo ne, zato často používáme slůvko ale. Jednoznačné interpretace Písma jsou obtížné, protože společnost nás naučila, že s určitostí nemůžeme tvrdit nic. Zdroje našich soudů nevychází z Písma, ale odráží tu neurčitost a bezbřehost, neukotvenost v myšlení člověka moderní doby. Je to stav, který jsme nechtěli, ovšem on tu prostě je.

Pro mne z toho všeho vyplývá jedna zásadní věc. Mám-li dobře rozumět Božím slovu, tak ho nejdříve musím dobře znát a vnímat ho v souvislostech. To znamená "nevyzobávat" jenom to, co se mi hodí. Jaksi podepírat Písmem to, co chci říci nebo zargumentovat. Ale číst ho tak jak je zapsáno a všímat si kontextu. Nezkoumat pouze konkrétní oddíl, verš, ale brát Písmo v celé jeho šíři jako celek. Zjistil jsem, že je pro mne mnohem prospěšnější číst Bibli v delších pasá-

žích, nejt prostě po tématech, ale nechat Slovo znít, plynout. Mám zkušenost, že se mi pak ty jednotlivosti skládají. A v tom vidím naplnění zásady Sola scriptura. V rámci Písma myslet. Jak to říká kralický překlad: „v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí.“

Míla Kovalda

REBEL

Chtěl bych se s vámi podělit o jednu vzpomínku. Psal se rok 1985. Vláda jedné strany před sebou měla ještě čtyři roky a já jsem měl před sebou ještě zhruba rok a půl studia na střední škole. Bylo léto a ve třídě bylo k zalknutí. Ani ne kvůli horku, ale kvůli probíranému předmětu. Probíhala hodina Občanské nauky.

Ještě bych vám měl sdělit něco o sobě. Je pravdou, že jsem nikdy nepatřil mezi „zlobivé hochy“. Chodit se spolužáky do hospody „U hřiště“ mě moc nelákalo a kouření v parku už vůbec ne. Domácí úkoly jsem většinou nosil včas a známky na mých vysvědčeních tvořilo v té době celkem nudné seskupení jedniček a dvojek.

Vraťme se ale k Občanské nauce. Při ní bylo ve třídě ticho jako v kostele. Ne, že by Občanská nauka patřila mezi náročné předměty. Stačilo mít trochu přehled a naučit se několik požadovaných pouček. Důvodem k obavám byl vyučující. Byl jím obávaný zástupce ředitele, který sice málokdy zvyšoval hlas, ale přesto i ti největší rebelové byli v jeho hodinách zticha jako pěny. Toužebně očekávaný konec hodiny se pomalu přibližoval a moje pozornost zeslábla. Téměř jsem nevnímal učitelova slova: „Na závěr se ještě vrátíme k látce z minula - materialistický a idealistický světový názor.“

Uvědomil jsem si, že se dívá na mě. Vstal jsem a začal jsem odříkávat naučené poučky. „To znáte,“ odušil učitel. „Ale říkáte to nějak nezúčastněně. Jaký je váš názor?“ V tom okamžiku, jako by se pro mě zpomalil čas. V té době jsem už patřil ke znovuzrozeným křesťanům a proto jsem odpověděl po pravdě. „Věřím v jediného pravého Boha...“ Ne, určitě to nebylo přesné znění vyznání víry, ale obsah toho, co jsem tehdy řekl, mu přibližně odpovídal.

Učitel nejprve zbledl, pak zbrunátněl až skoro do fialova. Přiznám se, že už si přesně nepamatuji v jakém pořadí střídal barvy, ale vzpomínám si zřetelně, že poměrně

dlouhou dobu nebyl schopen slova. Pak dodal něco ve smyslu, že jsem teprve ve třetím ročníku a že je tedy dost času mě přesvědčit o správném světovém názoru. Zazvonilo a on opustil třídu.

Cítil jsem se trochu oťřeseně. Nebyl jsem a dodnes nejsem nijak zvlášť statečný. A už vůbec nejsem žádný rebel. Vnímал jsem pohledy svých spolužáků. Některé překvapené, jiné spíše soustrastné ve smyslu, „počkej, ty si to vypiješ.“ Jedna ze spolužaček ke mně přišla a se soucitem poznamenala: „Z toho může být pořádný průšvih.“ V té době mohly být nevhodné názory důvodem k vyhazovu ze školy.

Věřím tomu, že Pán Bůh celou věc přikryl. Školu jsem bez problémů dostudoval a po ní ještě jednu v Brně. Asi se ptáte, proč vlastně tuto starou vzpomínku vytahuji na světlo? Doba, v níž žijeme, se mění k horšímu. Zastávání nesprávného názoru opět není zcela bez rizika. Namítnete, že přiznat se k víře v Boha je normální. Nesporně je. Ale zastávání názorů získaných studiem Bible už nemusí být zcela bezpečné. Zkuste se například otrít o genderovou identitu nebo o homosexuální manželství. Myslím, že bude hůř. Chtěl bych vás tímto příběhem ujistit, že v takových situacích plně platí následující oddíl z Bible.

Budou vás vodit před vládce a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim i národům. A když vás obžalují, nedělejte si starosti, jak a co budete mluvit; neboť v tu hodinu vám bude dáno, co máte mluvit. Nejste to vy, kdo mluvíte, ale mluví ve vás Duch vašeho Otce (Mt 10, 18 -20).

Lubomír Čevela

OSOBNOST NAŠÍ CÍRKVE

MILOŠ BIČ

*19.11.1910 ve Vídni
+28.4.2004 v Praze

Jeho tatínek byl katolík z Moravy a maminka evangelička, která pocházela ze Saska a její mateřský jazyk byla němčina. Když mu bylo osm let, přestěhovali se z Vídne do

Prahy. Chodil do Obecné školy a potom na II. Českou reálku, kde v roce 1928 na Vinohradech maturoval a o rok později maturoval ještě z latiny a úspěšně složil zkoušku na evangelické bohoslovecké fakultě z řečtiny. Čtyři roky studoval teologii na zmíněné fakultě obor se zaměřením na Starý zákon a v roce 1936 promoval. Zároveň ještě studoval teologii na universitě v Marburgu nad Lahnou (v Německu) a v letech 1933-34 postgraduál na francouzské protestantské fakultě v Montpellier. Tamtéž mu byl v roce 1966 udělen čestný doktorát teologie. Ještě toho nebylo málo a tak při pražských studiích navštěvoval Filosofickou fakultu obor klínopisu u předního jazykovědce a orientalisty profesora Bedřicha Hrozného, který rozluštil klínové písmo, písmo starých Chetitů a tím položil základy samostatného oboru chetitologie.

Miloš Bič byl za války za svou odbojovou činnost vězněn a dožil se osvobození v koncentračním táboře Dachau. Tam se nakazil skvrnitým tyfem, ze kterého se jako zázrakem vyléčil. Sám o sobě řekl: „Musím s vděčností vyznat, že Bůh řídil mé kroky podivuhodně. I když mi dal sestoupit do hlubin, kdy smrt mi byla blíže než život, obrátil také nejtěžší zkoušky k mému dobru. Jeho cesty mnohdy nebyly mými cestami, ale byly mi k mnohému užitku.“

Osobně na Miloše Biče

vzpomínám s velkou vděčností, když vedl překladatelskou skupinu Starého zákona pro nový ekumenický překlad Bible, která se scházela v Husově domě v Kolíně. A také při přednáškách, které měl při našem vzdělávání laických kazatelů v Poděbradech. Jeho kulatý obličej s jiskřivým laskavým pohledem a stálým úsměvem mám stále před očima.

Miloš Bič celý svůj život zasvětil, kromě farářské práci ve sborech v Praze Vinohrady a v Domažlicích také a hlavně studiu Starého zákona. Celou svou duší byl starozákoník a orientalista s obrovskými znalostmi původních jazyků a tehdejší doby. Má na kontě mnoho vydaných knih a publikací, připomenou Biblickou konkordanci, knihy *Stopami dávných věků*, třídílné dílo *Palestina od pravěku ke křesťanství*, dále *Při řekách babylónských*, dva díly *Ze světa Starého zákona* a samozřejmě *Výklady ke starému zákonu včetně překladu deuterokanonických biblických knih*.

Po roce 1948 až do roku 1989 zažil mnohá příkoří ze strany státní moci, jeho páce byla cenzurována, byl omezen styk s přáteli a kolegy doma i v zahraničí. Přesto celý jeho život byl naplněn láskou, kterou přijal z milosti od Hospodina a odpuštěním, které přijal skrze Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého.

Lubomír Bureš

1840

Colecti v cizích zemích ku stavení fáry a školy

Ještě po třetí a sice v měsíci červnu odebral se zdejší kazatel do Vídně, aby vyslancům cizích dvorů prosby podal.

Nová mříže okolo oltáře a stolice pro kazatele

V tomž roce dobrovolným nákladem mládeže postavila se nová mříže okolo oltáře a stolice pro kazatele, to v kostele stálo jmenovitě v neděli květnou dne 12. dubna, k čemuž příslušná řeč po kázání od oltáře držána byla. Stolice pro kazatele z počátku něco odporníků měla, však jen takových,, kteříž na to nic nedali.

Úrody a počasí v tomž roce

Jmenovitě na Jakuba 25. července přišel silně víchř, kterýž netoliko

nejsilnější stromy z kořene vyvracel, nýbrž i stavení trhál a šindely ze střech na ¼ hodiny nazdáli roznášel. Též kroupy na některých gruntech škodu způsobily. Rok ten mezi nedobré přináležel, potravu pro dobytek bylo sice hojně, ale zrna velmi málo. Zemáků byla veliká hojnost, však téměř v zemi zůstati měly, nebo v čas jejich kopání totiž z počátku měsíce října dlouhé deště přišly, mrzlo ano i sněhu napadlo, mnoho ovsa a pohanky leželo pod sněhem; až ku konci tohož měsíce pohodlné počasí přišlo a všecko schráněno býti mohlo. Zima začala se okolo Kateřiny a byla velmi tuhá. Plody téměř o celý měsíc později než jindy dozrály a stromoví něco ovoce přineslo.

Příprava k stavení fáry a školy

Ještě v tomto roce byl zdejší kazatel ve Vídni a vyslancům cizích dvorů prosby podával. V tom roce začaly se cyhly páliť, hlina se brala z gruntu zdejšího rychtáře Martina Češek ve Dvacatíně.

1841

Církevní a školní vizytacy v tom roce

Dne 30. července držána jest církevní vizytacy, při kteréž se kázalo z Luk. 10,23.24 a 31. t. m. Školní vizytacy, při kteréž se přítomní páni

spokojenými býti prohlásili. Při též vizytacy obdržel zdejší kazatel na budoucnost toleranční ofěru jakožto náhradu na zpovědní víno. Jakožto politický komisař přítomný byl pán Ján Roesfner controller z Halzyc.

Veliké krupobití v tomž roce

Jmenovitě na Vavřince 10. srpna v soumrak večerní po velmi sparném dni přišlo náramné krupobití, kteréž všecky na poli stojící úrody v nic uvédlo, některé krupy vážily $\frac{3}{4}$ funtu a nezměrnou škodu způsobily, též střechy a okna mnoho trpěly. Ve zdejším kostele rozbito jest 72 tabulí, které 14 zl. víd. měny koštovaly. To vytlučené obilí na poli vzešlo, byl to smutný pohled, když se každé strniště jako louka zelenalo. Mnozí lidé s pláčem na své pole vycházeli a kromě rži téměř ničeho ještě ve stodolách neměli. Bůh račiž i od potomků takové nešťastné příhody milostivě odvrátiti. Taktéž pobitým veliký díl zdejšího okolí navštíven byl.

Úrody a počasí v tomž roce

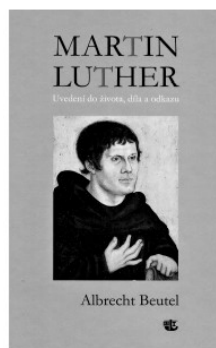
Na mnoho let tak krásných úrod nebylo, pohanky až k podivení zůstalo, ale jen málo užitku se pro krupy přijalo. Léto bylo pohodlné a velmi teplé, pročež všecko téměř o měsíc prvé k zralosti přišlo, ovoce z hola nic nebylo, kde však okoličně strom obrodil, bylo ovoce až náramně sladké. Podzým byl velmi

krásný a při novém roce bylo ještě velmi teplo a deštivo.

Zpracování země v tomž roce

V roce 1829 byly země měřené a v tomž 1841 roce přišli c. k. komisaři, kteříž země a byty šacovali. Při těch komisařích bylo ze zdejších lidí 6 volenců, kteříž s nimi chodili.

*Další část sborové kroniky
se pokusil přečíst Milan Michalík*

Před asi 3,5 rokem, na podzim 2017, jsme si připomínali 500 let od začátku reformace a bylo to přímo navázáno na vystoupení Martina Luthera, když přibil na dveře zá-

meckého kostela ve Wittenbergu list s 95 tezemi proti odpustkům. Tím vyvolal v tehdejší církvi zásadní hnutí, které vedlo ke snaze o očistu církve od těchto neřádů a nakonec, ač to Luther ani nechtěl, vedlo k oddělení a vzniku lutherské církve v Německu a následně lutherských církví v Evropě a celém světě. Lutherství bylo jednou z větví světové reformace, jejichž hesly bylo „Sola Fide, Sola Gratia, Sola Scriptura, Solus Christus,“ tedy „Pouze víra, Pouze milost, Pouze Písmo, Pouze Kristus“. Lutherství prošlo ve své historii různým vývojem od původního důrazu na milost ke zvlažnění, přes duchovní probuzení v pietismu až po dnešní dobu. Také náš sbor byl po tolerančním patentu sborem lutherským. K Lutherovu výročí a výročí reformace vyšly v roce 2017 různé knihy a jednou z nich je kniha uvedená v titulku s názvem „Martin Luther, uvedení do života, díla a odkazu“. Důležitým Lutherovým dílem byl překlad Bible do němčiny, čímž vlastně přispěl ke vzniku spisovné němčiny jako takové. A to se přímo dotýká i ústředního tématu tohoto čísla našeho časopisu z 2. kapitoly Skutků apoštolů, tedy: „zůstávali v učení apoštolů“. Tady uvedu úryvek z předmětné knihy o tom nač kladl důraz při překladu Písma: *Luther nejprve velmi zdůrazňuje svobodu od litery: „Smysl*

nemá sloužit a následovat slova, ale slova mají sloužit a následovat smysl.“ Spolu se svými přáteli často dlouhé týdny hledali jeden jediný výraz. Luther měl při tom jemný cit právě pro zvláštnosti němčiny a „ráz naší řeči“ mu byl zkušebním kamenem všech překladových problémů: „Můj milý, jak mluví Němec v takovém případě?“ Patří sem také ona klasická pasáž, mezitím zhuštěně shrnutá do úsloví „dívat se lidem na pusy.“ „Není třeba se dotazovat písmen v latině, jak se má mluvit německy, jak to dělají tihle oslové, ale je potřeba se na to zeptat matky v domácnosti, děti na ulici, obvyčejného chlapa na tržišti a dívat se jim na pusy, jak mluví a tlumočit podle toho, protože takhle tomu i oni porozumí a postřehnou, že s nimi někdo mluví německy (str. 104). Myslím, že to je aktuální i dnes pro naše mluvení s lidmi kolem nás, aby nám rozuměli, když jim třeba chceme něco povědět o Pánu Ježíši Kristu. Myslím si, že seznamovat se s lidmi, kteří žili před námi a s tím, co říkali, jak žili, jak praktikovali svou víru, i když se historie v dnešní době moc nebere, není-li i v pohrdání. Leč platí i úsloví, „že kdo nechce znát historii, odsuzuje se k jejímu opakování“. Tak si myslím, že je dobré seznamovat se s tím, jak lidé žili svou víru v historii a to nám může sloužit k to-

mu, abychom se vyvarovali různých slepých uliček, ne-li pádům. Řekl bych, že přes všechny nedostatky, Martin Luther k takovým lidem patří.

*Albrecht Beutel, Martin Luther,
vedení do života, díla a odkazu
Nakladatelství KALICH 2017*

Milan Michalík

Křehká naděje

*Jak křehká jsi – naděje -
vbitá do těžkých trámů,
sevřená v náruč
mlčící země,
matky bolestné
jež otevřela ústa
a hasila žízeň
krupějemi slz a krveprolitím
svého syna -
Syna člověka,
na jehož ramena
byl vložen hřích
všech věků.*

*Jak pevná jsi naděje.
Hle, Kristus z mrtvých vstal,
první ze všech, kdo zesnuli.*

Pavel Smetana

ze sbírky

*Variace na jediné téma
Nakladatelství Exulant, 2007*

SBOROVÝ PROGRAM

**SBOROVÝ PROGRAM JE V
SOUČASNÉ DOBĚ URČEN A
OMEZEN SOUČASNOU
EPIDEMICKOU SITUACÍ.**

**NEDĚLNÍ BOHOSLUŽBY JSOU
NAHRÁVÁNY A VYSÍLÁNY NA
MÍSTNÍM TV-INFO A NA
WEBOVÝCH STRÁNKÁCH
SBORU.**

**O AKTUÁLNÍCH ZMĚNÁCH
BUDETE INFORMOVÁNI
JAKMILE TO BUDE MOŽNÉ.
PROSÍME O TRPĚLIVOST.**

2. ČÍSLO SBOROVÉHO ČASOPISU

**Jsmo u konce prvního letošního
číslo našeho sborového časopisu.
Jeho druhé číslo bude mít ústřední
téma druhou část celoročního
tématu, tedy**

„Zůstávali ve společnosti“.

Uzávěrka bude 30.5.

a vydání 20.6.2021

**Prosíme, abyste na toto číslo
pamatovali svými příspěvky
a za časopis se modlili.**

HOSPODÁŘSKÉ A FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI

Salár a jiné peněžité dary můžete platit osobně v hotovosti po konci bohoslužeb sestře pokladni Kamile Čevelové, ale v současné době nejlépe bezhotovostně na účet našeho sboru: č. ú. 112 734 180/0300

Jako variabilní symbol použijte vaše číslo popisné a do zprávy pro příjemce uveďte: salár, dar, jméno a příjmení.

*Pokud chcete dát dar účelově, uveďte také specifický symbol (SS), a to: dar pro mládež – **SS 100** dar na rekonstrukci fary **SS 300***

"Každý at' dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechutí ani s donucením; vždyť radostného dárce miluje Bůh." 2. Kor: 9,7.

KONTAKTY SBORU

farář Petr Maláč telefon: 739 244 679; e-mail:
[hostalkova\(zavináč\)evangnet.cz](mailto:hostalkova(zavináč)evangnet.cz)

kurátorka Jana Flachsová telefon: 739 091 325
e-mail: [janaflachsova\(zavináč\)email.cz](mailto:janaflachsova(zavináč)email.cz)

ŘEŠENÍ KVÍZŮ ZE STRANY 22 A 23

Kvíz 1: Nesl svůj kříž a vyšel z města na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota

Kvíz 2: Jistě to byl Boží Syn!

Vydává Fami sbor ČCE Hošťálková. Za obsah článku odpovídá autor.

VOLBY STARŠOVSTVA

Milí bratři a sestry,

v měsíci květnu t. r. završí stávající společenství starších – staršovstvo sboru – své šestileté funkční období. Na sborovém shromáždění, které svoláme ve chvíli, kdy nám to situace a možnosti dnešní doby dovolí, budeme na další šestileté období, volit staršovstvo nové. Zvoleno má být dvanáct členů staršovstva a k tomu tři náhradníci, kteří v tomto období, bude-li to potřebné, nastoupí na uprázdněné místo – jinak jsou považováni za ty, kteří jsou součástí staršovstva.

Sestavit kandidátku do tohoto společenství starších není dnes jednoduché. Být starším sboru se dříve pokládalo za čest, byla to i otázka prestiže. Dnes je to spíše pokládáno za úkol navíc uprostřed mnohé práce, která si žádá naše plné nasazení. Takže ti, kteří souhlasí s tím, aby byli na kandidátní listinu zapsáni, tvoří v určitém slova smyslu společenství statečných. Mysleme na tuto volbu – také na svých modlitbách. Staršovstvo určitě není společenstvím dokonalých, spíše těch, kteří (jak již bylo zmíněno) jsou ochotni toto pověření, zastupovat náš sbor, na sebe vzít; a berou je jako poslání, které přijali především od Pána Boha a chtějí v něm poctivě stát a obstát. Také před nově zvoleným staršovstvem bude stát mnoho nesnadných úkolů, některé průběžně řešíme již nyní, jiné se budou průběžně objevovat. Buďme tomuto společenství starších sboru my ostatní oporou, jistě také modlitební, a stůjme

za nimi. Zároveň si staršovstvo odstupující zaslouží naše upřímné poděkování za poctivou službu sboru a za laskavou a dělnou atmosféru, ve které jsme mohli jednat a rozhodovat, často ve složitých otázkách. Díky Pánu Bohu za to, že On si stále znovu povolává ty, kteří se do jeho služeb povolat nechají. Takto – a skrze tyto povolané – chce řídit svou církev také dnes. Vyznáváme, že na něm především stojí její existence také v dnešní době. Ať je společenstvím lásky a odhodlané, všestranné služby.

Právo hlasovat ve sborovém shromáždění mají podle Jednacího a volebního řádu naší církve (čl. 5) členové sboru zapsaní staršovstvem do seznamu členů s hlasovacím právem. Staršovstvo запиše do tohoto seznamu všechny členy sboru starší 18 let, kteří se činně podílejí na životě sboru, především účastí na jeho bohoslužebných shromážděních nebo jiných aktivitách, a zároveň jsou plátcí saláru. Staršovstvo může v odůvodněných případech učinit výjimku a zapsat do seznamu člena, kterému objektivní příčiny brání podílet se na životě sboru nebo platit salár. Tento seznam bude nejméně 14 dnů před konáním sborového shromáždění zveřejněn na nástěnce na faře. Námitkami se může každý člen sboru domáhat, aby byl seznam opraven buď zápisem jeho osoby, nebo dalších členů sboru, nebo vypuštěním členů nepravem zapsaných. Staršovstvo přijímá námitky do šesti dnů před konáním sborového shromáždění a rozhodne o nich.

Petr Maláč, farář sboru